

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему «СВІТОВИЙ РИНОК МЕТАЛІВ: КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
УКРАЇНСЬКИХ ЕКСПОРТЕРІВ НА ГЛОБАЛЬНОМУ РІВНІ»**

студент ___ курсу, групи _____

Виконав

спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», ОПП «Міжнародний бізнес»
(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ Колomoєць К.В.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник _____ Ситников М.М.

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____ Кісенко В.Ю.

(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2018 рік

РЕФЕРАТ

КДМР: 114с., 7 рис., 6 табл., 11 формул, 38джерел, 1 додаток.

Мета роботи—обґрунтування особливостей функціонування світового ринку металу задля формування ефективної конкурентної стратегії національного експортера.

Об'єкт роботи—механізм функціонування світового ринку металів.

Предмет роботи—особливості та чинники формування конкурентного середовища для національних експортерів металу на глобальному рівні.

Методи дослідження: логічний – еволюція ринку металів; метод порівняльного аналізу – розгляд особливостей функціонування сучасного ринку металургійної продукції; статистико-економічний – дослідження динаміки експортно-імпоротної діяльності українських компаній на глобальному рівні; синтезу – для розробки пропозицій щодо напрямів політики державного самозабезпечення; графічний і табличний – для наочного відображення положень кваліфікаційної роботи.

Анотація. У даній магістерській роботі розглянуто систему глобального металоекспорту, досліджено український ринок металів на фоні транснаціоналізації ринку товарів та послуг. Зроблено аналіз економічних зрухів українського гірничо-металургійного комплексу (ГМК) в розрізі імпоротно-експортних операцій з металовиробами, виявлено сучасний стан ринку металопрокату України в умовах глобалізації та розроблено пропозиції щодо підвищення економічної ефективності українських експортерів на світовому ринку.

РИНОК МЕТАЛУРГІЇ, КОНКУРЕНЦІЯ, МЕТАЛОПРОДУКЦІЯ, ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА, КОКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ.

Аннотация. В данной магистерской работе рассмотрено систему глобального металлоэкспорта, исследован украинский рынок металлов на фоне

транснационализации рынка товаров и услуг. Сделано анализ экономических сдвигов украинского горно-металлургического комплекса (ГМК) в разрезе экспортно-импортных операций, установлено современное состояние рынка металлопроката Украины в условиях транснационализации и разработаны предложения по повышению экономической эффективности украинских экспортеров на мировом рынке.

РЫНОК МЕТАЛЛУРГИИ, КОНКУРЕНЦИЯ, МЕТАЛЛОПРОДУКЦИЯ,
ГЛОБАЛИЗАЦИЯ, МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОТНОШЕНИЯ,
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА, КОНКУРЕНТНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА.

Annotetion. In this master's work examined the system of global metalloeksports, was research the Ukrainian steel market against the background of the transnationalization of the goods and service's market. Was made the analysis of economic changes of the Ukrainian mining and metallurgical complex in the context of import-export operations with metal products, has been revealed the current state of the Ukrainian steel rolled metal market in the conditions of transnationalization and proposed a number of suggestions on increasing the economic efficiency of Ukrainian metal exporters at the world level.

MARKET OF METAL, COMPETITION, METAL PRODUCTS,
GLOBALIZATION, INTERNATIONAL RELATIONS, GOVERNMENT POLICY,
COMPETITIVE ADVANTAGES.

ЗМІСТ

Завдання до виконання магістерської роботи.....	2
Реферат.....	3
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.....	7
Вступ.....	8
1 ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРУКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ МЕТАЛІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	12
1.1 Еволюція ринку металопродукції.....	12
1.2 Особливості та механізм функціонування сучасного ринку металургійної продукції.....	19
1.3 Специфіка конкурентного середовища на світовому ринку металів.....	28
2 СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ СВІТОВОГО РИНКУ МЕТАЛОПРОДУКЦІЇ...39	
2.1 Основні фактори конкурентоспроможності національних експортерів На глобальному рівні.....	39
2.2 Особливості конкурентного середовища українських експортерів в глобальному споживанні металопродукції.....	51
2.3 Динаміка експортно-імпоротної діяльності українських компаній на ринку металопродукції.....	60
3 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ МЕТАЛОПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	68
3.1 Перспективність розвитку українського експорту металів в умовах євроінтеграції	68
3.2 Пропозиції щодо підвищення ефективності експортної діяльності національних виробників та стратегія виходу на світовий ринок ...	74
3.3 Стратегії виходу українських експортерів на глобальний ринок металу.....	81
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....88	
4.1 Аналіз потенційних небезпек.....	88
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	90
4.3 Заходи по забезпеченню виробничої санітарії та гігієни праці.....	92

4.4 Заходи з пожежної безпеки.....	99
4.5 Заходи по забезпеченню безпеки у надзвичайних ситуаціях.....	100
Висновки.....	108
Перелік джерел посилань.....	110
Додаток А Позитивні та негативні фактори конкуренції української металургійної галузі.....	114

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Ситников М.М. Коломоєць К.В. Імпорт металопродукції до України та конкурентні переваги українських виробників на національному та глобальному ринках. *Наук. фах. вид. Молодий вчений*. 2018. № 9 (61) Ч.2. С.249-252.
2. Офіційний сайт WorldTradeOrganization.URL: <http://www.wto.in.ua/>
3. Офіційний сайт WorrlidSteelAssociation.URL: <http://www.worldsteel.org/index.php/>
4. Гончарова О. М. Перспективи розвитку металургійних підприємств в умовах світової економічної кризи. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2009. № 30. С.42-44.
5. Сизоненко О. А. Формування механізму забезпечення сталого розвитку в системі управління металургійним підприємством. *Держава та регіони*. Сер. : Економіка та підприємство. 2008. № 4. С. 207-210.;
6. Зовнішня торгівля України за 2017 рік: статистичний збірник. К.: ДЕРЖСТАТ. 2018. 2 с.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика: Навчальний підручник. К.: ЛИБІДЬ, 1999. 248 с.
8. Воронов А. Конкуренція в ХХІ веке. *Маркетинг*. 2001. N 5(60). С. 16-24.
9. Портер М.Э. Конкуренция. М. К.: ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ «ВИЛЬЯМС». 2000. 259 с.
- 10.А. Н. ЛякинаЭкономическаяполитика : учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. М.: ИЗДАТЕЛЬСТВО ЮРАЙТ. 2014. 432 с.
11. Романюк Л.М. Конкурентоспроможність підприємства: Посібник до вивчення дисципліни 8.03050401. Кіровоград:КНТУ. 2014. 152 с.
- 12.SteelStatisticalYearbook 2018. Table 1.2018. P.1-2.:URL: <https://www.worldsteel.org/>

13. Обсяги експорту та імпорту України. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:<https://index.minfin.com.ua>
14. Borshch L. M. Globalizm: integratsiyachiinterventsiya. *Ekonomika: problemiteoriyitapraktiki*. 2008. № 31. С. 6–14.
15. Офіційний сайт ПрАТ «ЧТПЗ». URL:http://www.chelpipe.ru/about/investment_projects/height_239/
16. Kulik I. M. Suchasniystantaosnovnifaktorirozvitkuchornoyimetalurgiyi v Ukrayini. *BIZNES-INFORM*. 2012. № 5. С. 116–121.
17. Бакалінська О.О. Організаційно-правові засади захисту економічної конкуренції в Україні. К.: КНТЕУ, 2005. 315 с.
18. Про основні напрями конкурентної політики на 2002-2004рр. / Указ Президента України від 19 листопада 2001. №1097/2001. URL:www.rada.kiev.ua.
19. Малкина М.Ю. Особенностиизмирения и способьповышенияконкурентноспособностироссийскойэкономики. *Вестн. Нижегород. ун-та им. Н.И. Лобачевского. Эконом. Науки*. 2014. №3. С. 529-537.
20. Васильева О. Накоплениечеловеческогокапитала и изобилиеприродныхресурсов. *Вопросыэкономики*. 2012. № 6. С. 66-77.
21. Крищенко Д. В. Визначення рівня конкурентоспроможності української економіки. *Зовнішня торгівля: право та економіка*. 2008. № 4. С.51-57.
22. Катков М.В. Техноекоекологія: Конспект лекцій. Харків: ХНАМГ, 2013. 44с.
23. Sarkar A. N. PromotingEco-innovationstoLeverageSustainableDevelopmentofEco-industryandGreenGrowth. *EuropeanJournalofSustainableDevelopment*. 2013. V. 2. n. 1. P. 171-224.

24. Кулицький С. Зовнішня торгівля України: стан, проблеми й перспективи (Початок, закінчення у № 10). *Україна: події, факти, коментарі*. 2018. № 9. С. 81–93.
25. Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу 2006-2017. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
26. Зовнішня торгівля України за 2017 рік: статистичний збірник. К. 2018. 2 с.
27. Боринець С. Міжнародні фінанси: Підручник. К: ЗНАННЯ-ПРЕСС. 2002. 311 с.
28. Гронтковська Г.Е., Ряба О.І., Венцурик А.М., Красновська О.І. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. К. ЛИБІДЬ. 2014, 384 с.
29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
30. Угода про Асоціацію між Україною та ЄС від 27.06.2014 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011
31. Шинкарук Л.В., Геєць В.М., Шинкарук Л.В., Артёмова Т.І. Структурні зміни та економічний розвиток України. К. 2011. 696 с.
32. Bhagwati J. International trade and economic expansion *American Economic Review*. 1958. Dec. № 5. P. 941–953.
33. Емерсон М., Мовчан В. Поглиблення відносин між Україною та ЄС. Центр європ. політ. дослідж. К.: ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ. 2016. 255 с.
34. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Державної програми розвитку внутрішнього виробництва» № 1130 від 12.09.2011 р. URL: www.rada.gov.ua;

35. Kaplan R., Norton D. Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System. *Harvard Business Review*. 1996. № 1. P. 189 – 209, P. 193.
36. Аакер Д. Стратегическое рыночное управление. СПб.: ПИТЕР. 2007. 496 с.
37. Артимонова І. В. Особливості формування і функціонування служби маркетингу на аграрних підприємствах. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2010. № 1. С. 8–85.
38. Шоботов В.М. Цивільна оборона. Навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. К.: ЦЕНТР НАВЧАЛЬНОЇ. 2006. 438 с.

